

Å R S B E R E T N I N G 2 0 0 3

År 2003 var endnu et meget aktivt år for Esbjerg Kunstmuseum. Vores program var på alle museets virksomheder ambitiøst. Så uden den store opbakning, vi gennem hele året fik fra lokale virksomheder, fra Kulturarvsstyrelsen, råd og nævn under stat og amt samt fra private fonde, ville vi slet ikke have kunnet gennemføre det.

Eksempelvis kunne vi med støtte fra Kulturarvsstyrelsen og Ribe Amts Museumsråd iværksætte et omfattende og endnu uafsluttet forskningsprojekt, hvor vi sammen med toneangivende forskere fra Danmark og udlandet undersøger karakteren af publikums oplevelser med moderne kunst i krydsfeltet mellem musik og billedkunst. I samarbejde med Vestjysk Musikonservatorium lancerede vi i forlængelse af vores hidtige samarbejdsprojekter et nyt, banebrydende projekt, TRANZART, som vi tilbød lokale firmaer til udvikling af personalegruppers kreative potentiale. Og samtidig med at der i Venedig blev arbejdet på at få Olafur Eliassons omskabelse af den danske pavillon

Anita Jørgensen: Skulptur

klar til åbningen af biennalen, blev der på Esbjerg Kunstmuseum arbejdet intenst med installeringen af hans værker, som vi i løbet af året erhvervede med anselig støtte fra Ny Carlsbergfondet.

Både projekter og udstillinger fik fin presse-dækning. For igen i år havde medierne rettet opmærksomheden mod Esbjerg Kunstmuseum. Såvel landsdækkende tv, radio, dags-presse, ugeblade og månedsmagasiner som de regionale og lokale medier sørgede i lighed med sidste år for at få os ud i alle kroge af landet. Denne temmelig massive omtale opgjorde vi sidste forår til hele 148 spalte-meter og ca. fem kvarter i æteren i gennemsnit årligt.

Således bidrog kunstmuseet atter til at sætte Esbjerg på landkortet. Det afspejlede sig også i besøgstallet, som i forhold til det store jubilæumsår 2002 var stabilt. Omkring 19.000 gæster fandt i løbet af 2003 vej til Esbjerg Kunstmuseum.

UDSTILLINGER

Vi indledte året med at samle, nyfortolke og præsentere et helt livsværk af en sværvægter inden for dansk skulptur, Anita Jørgensen. Udstillingen var skabt således, at udstillingssalene fremstod som én stor og samlet installation, ladet med de samme spændinger, som i bund og grund kendetegner hver enkelt skulptur. Det var første gang, Anita Jørgensens arbejder blev præsenteret i så stor skala. I samme udstillingsperiode sprængte Birgit Johnsen og Hanne Nielsen med deres *Territoriale udsagn* museets rammer og placerede kunsten der, hvor man formodentlig mindst ventede at finde den. I gågadens passager og vinduer blev de, der færdedes der, uundgåeligt selv en del af de to kunstneres værk. For her blev man udsat for de samme kameravinkler og thrillerske lysætninger, som seks kvinder

var blevet det i de videoinstallationer, der samtidig blev vist inde i museets rum for eksperimenterende kunst. Udstillingen blev siden vist i Reykjavik.

Herefter inviterede Claus Carstensen sin tyske kollega Peter Zimmermann til at deltage i museets på én gang enkle og unikke projektserie *Match*. De to forlængst internationalt anerkendte kunstnere arbejdede sig gennem denne krydsbestøvningsproces, *x-pollination*, så meget ind på hinanden, at de hver især havde direkte indflydelse på den andens billeder. På udstillingen, som også introducerede Peter Zimmermann for et dansk publikum, kunne man bl.a. se, hvordan begge kunstneres arbejder så at sige trækker hele kunstnerens værk gennem sig og således rummer tegn på deres egen tilblivelse. Hvor Claus Carstensen havde vredt sit eget billedmateriale til anamorfe, forvrængede og alligevel genkendelige konstruktioner, havde Peter Zimmermann bearbejdet fotografiske dokumentationer af sine egne konceptuelle papkasseopstillinger i computerens billedbehandlingsprogrammer, indtil det oprindelige forlæg ikke længere kunne identificeres. I samme periode havde Jytte Høy omskabt museets rum for eksperimenterende kunst til et *Tankens museum* – et underfundigt udstillingsprojekt, der fokuserede på tankens evne til at skabe mening og sammenhænge af de tilfældige og ofte meningsløse sanseindtryk, vi får. Udstillingen blev arrangeret i samarbejde med Nikolaj udstillingsbygning i København og blev præmieret af Statens Kunstfond.

Sommerens turister kunne opleve værker af dansk kunsts mest hotte og efterspurgte navn, Olafur Eliasson, i museets rum for eksperimenterende kunst sideløbende med, at han repræsenterede Danmark på den traditionsrige biennale i Venedig. Udstillingen, der varede året ud, rummede to store lysin-

stallationer, der præsenteret som én samlet artikulation komplementerede hinanden. Samtidig kunne man på en personlig måde fordybe sig i museets unikke samling på hele første etage, bl.a. i ét-billed-præsentationer af den nyeste kunst, ledsaget af urtraditionelle introduktioner på dansk og engelsk, *Forestillinger 2003* – et projekt med links til perspektivering af samlingen, *Museets anatomi*.

Efteråret indledtes med en udstilling af Michael Kvium og norske Kjell Erik Killi Olsens resultater af deres fælles ophold på Tommerup Teglværk, lerskulpturer i stor skala. Begge kunstneres billedunivers havde dermed fået tredimensional form, der konfronterede os direkte som spejlinger af vores egne kroppe. Udstillingen bliver vist på Rogaland Kunstmuseum i Stavanger i løbet af foråret 2004. I Esbjerg blev den afløst af den første præsentation af portugiseren Rui Chafes' forunderlige jernskulpturer på dansk grund, udstillingen *Askeblomster*, som i begyndelsen af 2004 vises i Nikolaj udstillings-

Match 2003: Carstensen og Zimmermann

bygning i København. Også Chafes' værker dukkede op i byens rum. På kirkegården i Kirkegade blev et nøgent træ forvandlet til en "Syg engel" og fra toppen af Danske Banks paladsagtige facade på Torvet hang hans "Ihjelfrossen måne" under hele udstillingsperioden. Udstillingen, der rummede værker fra både private samlinger i Europa og Portugals største museer, var den hidtil mest omfattende præsentation af denne internationalt anerkendte kunstners arbejder. Den fokuserede bl.a. på, hvordan Chafes' værker får nye betydninger og så at sige vokser, når rummene omkring dem ændres radikalt. Hvad sker der, når de flyttes fra Esbjerg Kunstmuseums hvide, funktionalistiske rum til Nikolajs gotiske rum? Kunstneren blev hædret med Würths store skulpturpris i forbindelse med projektet.

På balkonen blev årets håbeperiode indviet med en ny tempelkonstruktion til Eric Andersens *Pandorabilleder*; og rundt omkring i byens rum kunne man i den forbindelse for tredje år i træk stille sig op ved museets håbesteder for evt. at udveksle sine håb med andre – en livgivende facilitet, som Esbjerg er ganske ene om at have hvert år fra den 2. november til den 31. december. Årets udstillinger var som vanligt arrangeret og produceret af Esbjerg Kunstmuseum.

FORSKNING OG FORMIDLING

Da kunstmuseet var hovedvært for kulturminister Brian Mikkelsens besøg i Esbjerg i februar måned, kunne vi bl.a. præsentere ministeren for TRANZART – et banebrydende projekt i krydsfeltet mellem musik og billedkunst, der som noget nyt byggede bro mellem kunst og erhvervsliv. Erhvervslivets aktører og personalegrupper fik bl.a. et orkester og museets velrenomerede samling stillet til rådighed for en kreativ og anderledes arbejdsproces, hvor billedkunst og mu-

Kvium installerer Deep White

sik gik op i en højere enhed. Vi gav også ministeren prøver på det igangværende forskningsprojekt *Mellem musik og billedkunst*, som Kulturarvsstyrelsen og Ribe Amts Museumsråd har givet støtte til. Her undersøger vi, hvad der sker, når museets gæster får mulighed for at give udtryk for deres oplevelser med billedkunst gennem musik. Forskningen gennemføres i samarbejde med dr. phil. Bjarne Sode Funch og, som noget nyt, tre associerede forskere: professor i semiotik ved Aarhus Universitet Per Aage Brandt, professor ved Jysk Musikonservatorium i Århus Karl Aage Rasmussen og professor i museologi, Eilean Hooper-Greenhill, Dpt. of Museum Studies, University of Leicester. Projektet er det sjette i museets særlige forskningsprogram i publikumsreaktioner, som vækker genklang også uden for landets grænser. Det afsluttes i løbet af 2004.

I tilknytning til udstillingerne i 2003 udgav vi foruden et nummer af museets særlige katalog-tidsskrift *Expo*, der hver gang rum-

mer et værk af den pågældende kunstner, hele fem dobbeltsprogede *bøger*, som er sendt ud i kunstneres og museets nationale og internationale netværk. Og lærere i netværket, ca. 350 personer, modtog museets unikke *inspirationsmaterialer*, udarbejdet af den kunstfaglige stab i forbindelse med alle vores særudstillinger.

ARRANGEMENTER

Siden år 2000 har Esbjerg Kunstmuseum arbejdet sammen med såvel Den Ny Opera som Vestjysk Musikonservatorium om nyskabende arrangementer i det dynamiske æstetiske krydsfelt mellem musik og billedkunst. Projekt *TRANZART*, som vi første gang prøvede af over for museets medlemmer i år 2001, og projekt *Syng et male-ri*, som vi lancerede for indskolingsklasser i år 2002, blev som nævnt genstand for forskning i 2003. Langt over 100 personer deltog i eksperimenterne i august og september; heraf blev ca. 60 efterfølgende interviewet.

Kunstmuseets *ferniseringer* har udviklet sig til at være en rigtig Esbjerg-begivenhed. Mange benyttede sig i årets løb af, at man i for-

TRANZART, Fredrik Søgaard

bindelse med udstillingsåbningerne kan møde de udstillende kunstnere under afslappede former. Et møde, man tilmed kan forlænge ved at deltage i en middag, hvor Josef fra Restaurant Kunstpavillonen oversætter billedkunsten til gastronomi og kreerer retter, der raffineret og humoristisk matcher de aktuelle udstillinger. Fuldt hus var der også på *Rosendahls Bogtrykkeri*, da Paul Rosendahl præsenterede Rosendahls bibelsamling; og der blev lyttet intenst, da Jørgen Broch sidst på året fortalte om sine oplevelser med *den unge Richard Mortensen* i museets åbne magasiner.

I efterårs- og vinterferien kunne man gå i *clinch* med museets kunstfaglige medarbejdere – en særlig aktiv og uformel formidlingsform som museet har haft succes med siden 1998, og som nogle af vores kollegamuseer har ladet sig inspirere af. Man kunne også vælge at gå på opdagelse i billedkunsten på egen hånd med hjælp fra særligt udarbejdede, nye vejledninger til at få *personlige kunstopplevelser*. Herudover deltog museet i *Kulturnatten* med en række programpunkter, bl.a. projektet *Fremtidens kultur – en collage i billeder, ord og toner*, realiseret i samarbejde med Den Ny Opera og Musikhuset og opført på store scene. Mesterværker fra kunstens historie blev et efter et projiceret op på scenens gigantiske projektlærred i dialog med udvalgte værker fra museets samling og med skatte fra musikkens verden, fremført at operaens solister. Endelig arrangerede vi sammen med Musikhuset traditionen tro *jule-kunst-kaos-messe* i foyeren.

ERHVERVELSER, DONATIONER OG STØTTE

År 2003 blev endnu et godt år for Esbjerg Kunstmuseum på dette område. Vi erhvervede ikke alene en række væsentlige værker til samlingen. Vores samlede donationer og ekstraordinære tilskud øgede igen i år også vores driftsmidler betragteligt. Set over en periode på tre år forøger vi i gennemsnit de midler, vi årligt afsætter til erhvervelser og udstillinger, med hele 200 pro-

cent. I 2003 modtog Esbjerg Kunstmuseum gaver og støtte fra Ny Carlsbergfondet, Kulturarvsstyrelsen, Ribe Amts Museumsråd, Billedkunstrådet, Kunststyrelsen og Center for Dansk Billedkunst. Museet afsluttede købet af *Olafur Eliassons* lysinstallationer, *Light Extension*, fra 2002 og *Surroundings Surrounded* fra 2001 der komplementerer hinanden samtidig med, at de både supplerer de værker, vi i forvejen har af kunstneren, og den konstruktivistiske retning, som er så markant i Esbjerg Kunstmuseums samling. Det samme gør to andre installationer, som det lykkedes at indlemme i samlingen i 2003: *Kirstine Roepstorffs* hvide rum med inventar, 'tegnet' op med hvidt garn, *My World Does Not Exist*, som museet oprindeligt præsenterede i 2001, og *Ann Lislegaards* lys- og lydværk *Corner Piece – The Space Between Us* fra 2000, som blev erhvervet i forlængelse af soloudstillingen af Lislegaards værker 2002-2003. Begge disse installationer blev købt med støtte fra Kulturarvsstyrelsen. Endelig erhvervede vi med støtte fra Ny Carlsbergfondet en vægskulptur af *Thomas Bang*, *Shelf Penetrate* fra 1982.

PR OG MEDIER

I år 2003 var der som nævnt atter stor opmærksomhed om Esbjerg Kunstmuseum fra medierne, fordelt over hele året. Ud over den lokale presse, Jydske Vestkysten, Ugeavisen, Radio Syd, TV Syd og TVE, bragte de landsdækkende medier fine omtaler og positive anmeldelser af såvel vores forskning som alle vores udstillinger og projekter. Anita Jørgensen-udstillingen Skulptur blev f.eks. anmeldt både i JyllandsPosten, Politiken, Weekend Avisen og Berlingske Tidende, mens årets Matchprojekt, x-pollination, desuden fik anmeldelse i det toneangivende amerikanske kunsttidsskrift *Artforum*. Olafur Eliassons udstilling fik omtale i alle medier, incl. DR2's Viva samt DR's Kulturnyt på P1 og P2, som i det hele taget bragte flere indslag både fra årets udstillinger og fra museets aktuelle forskningsprojekt og eksperimenterende formidlingsprogram. For tredje gang fik vi et langt indslag

Olafur Eliasson: Surroundings Surrounded

i P2's Bolero. Dertil kom anmeldelser og features i norsk og portugisisk presse.

ØKONOMI

Esbjerg Kunstmuseum er en selvejende institution, der drives af Esbjerg Kunstforening. Omsætningen var i år 2003 på 5.8 mio. kr. Esbjerg Kommune betaler langt hovedparten af driften med et beløb, der stadig udløser maksimalt statstilskud. De resterende beløb er støtte fra Ribe Amt, fra Kulturarvsstyrelsen og Billedkunstrådet, fra fonde og sponsorer og fra medlemmer af Esbjerg Kunstforening. Uden medlemmernes bidrag ville det ikke være muligt at holde museets høje aktivitetsniveau, bevare positionen som et af landets førende museer for moderne kunst og erhverve så væsentlige værker til samlingen, som vi atter har gjort. Med vores krævende udstillingsprogram har det igen i år været en stor glæde at modtage støtte fra virksomheder, institutioner og fonde i forbindelse med de enkelte større projekter. Uden en sådan opbakning, uden denne vilje og lyst til samarbejde fra deres side, havde vi ikke kunnet realisere vores ambitiøse projekter.

Inge Merete Kjeldgaard
Museumsdirektør

BESTYRELSESMEDLEMMER

Formand:
Overlærer Jørgen Broch
Næstformand:
Overlærer Ole Troelsen
Kasserer:
Advokat Peter Schmitz
Direktør Palle Rosendahl
Lods Leif K. Christensen
Landinspektør Søren Nordby
Landmåler Jens Erik Bundgaard
Institutionsleder Villy Grøn

PERSONALE I 2003

Museumsdirektør
Inge Merete Kjeldgaard
Museumsinspektør
Christiane M. Finsen
Fuldmægtig Vibeke B. Christensen
Forvalter Lean Pedersen
Museumsassistent Christa Siig
Museumsassistent Matthias Sørensen
Kustode Birgit Kløverpris
Kustode Lis Madsen
Kustode Kirsten Hørlyck
Kustode Preben Gaulshøj
Rengøringsass. Tove W. Henriksen
Studentermedarb. Signe M. Jensen

SIDEN SIDST

Som noget nyt fremlagde vi i slutningen af marts et omfattende datamateriale fra vores aktuelle forskningsprojekt *Mellem musik og billedkunst* for en associeret forskergruppe bestående af professor ved Center for Semiotik Per Aage Brandt, professor ved Jysk Musikonservatorium Karl Aage Rasmussen og den toneangivende museologiske forsker Dr. Eilean Hooper-Greenhill, Dpt. of Museum Studies, University of Leicester – Eilean Hooper-Greenhill vil desuden efter eget ønske fremover være tilknyttet Esbjerg Kunstmuseums forskningsprojekter i publikumsreaktioner.

Museets aktiviteter har generelt stor bevågenhed fra forskellige forskere. Senest har en kommende ph.d. studerende fra Københavns Universitet udvalgt museet som det sted, hvorfra hun vil hente sit datamateriale. Hun har således interviewet en række museumsgæster som led i sine undersøgelser af kunstoplevelsens forhold mellem kognition og emotion.

Siden sidst har museet dannet ramme om flere interessante aktiviteter. Vi har bl.a. været vært for et særarrangement arrangeret af VU og DSU. Med udgangspunkt i en rundvisning på museet diskuterede de unge politikerspiller visioner for fremtidens kulturpolitik. Aftenen efter indtog Den Ny Opera de åbne magasiner i forbindelse med præsentationen af opsætningen af *Tyrken i Italien*. Martin Guldberg fortalte bl.a. om operaen og komponisten Rossini og i pausen havde de mange fremmødte mulighed for at opleve særudstillingen med Katya Sander og Andrea Geyer.

Netop udstillingen med Sander og Geyer har fået fin omtale i medierne. Den er bl.a. blevet anmeldt i Politiken, Jyllands Posten, Jydske Vestkysten, Kunstavisen og i Kunstmagasinet på radioens P2. Ydermere har forskningsprojektet *Mellem musik og billedkunst* fået omtale i Jydske Vestkysten og Information, og Information bragte derudover næsten en hel side den 13. april om museet – en feature-artikel, der sætter fokus på museets særlige profil.

Sidst, men ikke mindst, er museet blevet indstillet til Bikubenfondens Museumspris 2004. Prisen, der er på 500.000 kr., uddeles i år for tredje gang. Formålet med prisen er at sætte fokus på de danske museer ved at belønne en særlig, nyskabende og kvalitetsbetonet indsats på det museale område.